

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18385

Θέμα 303^{ον} Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 655-671**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

ΚΡ.	<i>Ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἶλον ἐμφανῶς ἐγὼ πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην, ψευδῆ γ' ἔμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει, ἀλλὰ κτενῶ. Πρὸς ταῦτ' ἐφθυμνείω Δία ξύναιμον· εἰ γὰρ δὴ τά γ' ἐγγενῆ φύσει ἄκοσμα θρέψω, κάρτα τοὺς ἔξω γένους.</i>	655
	<i>Ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνήρ χρηστός, φανεῖται κὰν πόλει δίκαιος ὢν. Ὅστις δ' ὑπερβὰς ἢ νόμους βιάζεται ἢ τοῦπιτάσσειν τοῖς κρατοῦσιν νοεῖ, οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν.</i>	660
	<i>Ἄλλ' ὄν πόλις στήσεις, τοῦδε χρή κλύειν καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία. Καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν, δορός τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον μένειν δίκαιον κἀγαθὸν παραστάτην.</i>	665 670

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἶλον ... κὰν πόλει δίκαιος ὢν.****(Μονάδες 30)**

Γιατί αυτήν την έπιασα επ' αυτοφώρω μόνη από όλους τους πολίτες να παραβαίνει τη διαταγή μου, και δεν θα βγω ψεύτης μπροστά σε όλους τους πολίτες, αλλά θα την θανατώσω. Γι' αυτά ας επικαλείται το Δία, τον προστάτη της συγγένειας' γιατί αν βέβαια αναθρέψω (ανέχομαι) τους φυσικούς (μου) συγγενείς ώστε να είναι απείθαρχοι, πολύ πιο απείθαρχους θα ανέχομαι τους ξένους. Γιατί όποιος στους

δικούς του είναι άνθρωπος καλός, θα αποδειχτεί πως είναι δίκαιος και στους πολίτες.

2. Ποιες καινοτομίες εισήγαγε ο Σοφοκλής στη διδασκαλία της τραγωδίας;

(Μονάδες 10)

Ο Σοφοκλής, μένοντας πιστός στο πνεύμα της τραγωδίας, την οδήγησε στη μεγαλύτερη δυνατή τελειότητα. Επέφερε μια σειρά καινοτομιών. Αύξησε τον αριθμό των χορευτών από 12 σε 15, για να μπορεί να κάνει διάφορους χορευτικούς συνδυασμούς και να μετατρέπει τον χορό σε δραματικό πρόσωπο, που να μετέχει σχεδόν στην εξέλιξη της δράσης. Παράλληλα μείωσε την έκταση των χορικών, ενώ αύξησε τα διαλογικά μέρη, που περιέχουν πολύ πιο σύνθετες σκηνές. Σ' αυτό συνέβαλε και η προσθήκη του τρίτου υποκριτή. Διέσπασε τη διδασκαλία μιας συνεχόμενης τριλογίας με κοινή υπόθεση, διδάσκοντας τρεις χωριστές τραγωδίες με διαφορετικό περιεχόμενο η καθεμία. Εισηγήγε τη σκηνογραφία, με την κατασκευή μεγάλων πινάκων που στηρίζονταν στις περιάκτους.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>έμφανώς</i>	α) <i>έπιθυμῶ</i>
2. <i>κτείνω</i>	β) <i>ἀγαθός</i>
3. <i>χρηστός</i>	γ) <i>καλῶ</i>
4. <i>θέλω</i>	δ) <i>ἀκούω</i>
5. <i>κλύω</i>	ε) <i>ἐνδήλωσ</i>
	στ) <i>θανατῶ</i>
	ζ) <i>ἀφανῶσ</i>

(Μονάδες 5)

1. ε)
2. στ)
3. β)
4. α)
5. δ)

Περισσεύουν τα γ) και ζ).

β) πολίτης, απόγονος, κοσμικός, βάση, κρατικός: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

πολίτης → πόλεως, πόλει, πόλις

απόγονος → έγγενῆ, γένους

κοσμικός → ἄκοσμα

βάση → ὑπερβάς

κρατικός → τοῖς κρατύνουσιν

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος